

כשחרדי כותב על חרדים

ההשתלבות בתעסוקה, וההתנגדות לשירות הצבאי. בנוסף, הוא גם מכיר לקוראים הנוטים לחשוב על החרדים כעל גוש מונוליטי, את הקבוצות שהוא מגדיר כ'חרדים גמישים' ו'חרדים מתחדשים'.

הפרק הרביעי של הספר, הן בהשפעתן של הפרקטיקות החרדיות על זכויות אדם, כנראה ירגיז לא מעט קוראים חרדים. בפרק זה פורש איתן את טענותיו העולות לכדי מסקנה אחת: ההסללה החינוכית החרדית פוגעת באוטונומיה האישית של התלמיד החרדי וממילא מהווה פגיעה בזכויות אדם. לדידו של איתן יש לכפות על כל מוסדות החינוך החרדים לימודי ליבה, תהיה אשר תהיה עמדת הורי התלמידים בעניין. תכנית פעולה ריאלית לעניין זה הוא אינו מציע; אבל מפת דרכים פרקטית, ככלות הכול, אינה דבר שיש לצפות לו מספר אקדמי. מי שיתגבר על גלגול העיניים בעקבות המלצות המדיניות של המחבר, ייהנה מספר עשיר בידע ובמקורות על המגזר החרדי ויחסיו עם החברה הישראלית בכללה. •

מעין דויד

ספרים אקדמיים על חרדים נוטים לשעשע את הקורא החרדי הממוצע, אם לא בגלל גישתם האנתרופולוגית לאורח החיים שלו אזי בשל פערי ידע ופרשנות שהוא נהנה למצוא בדברים המלומדים. ספרו של ד"ר אהרן איתן, 'חרדיות ישראלית' לא מעניק הזדמנויות מעלות חיוך שכאלה: המחבר, עמית מחקר במכון ירושלים למחקרי מדיניות ובפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית, הוא בעצמו בן למשפחה חרדית ובוגר מערכת החינוך החרדית.

ההיכרות הבלתי אמצעית, לצד כליו המחקריים, מאפשרים לאיתן לפרוש מסכת מדויקת על התפתחותם ההיסטורית של מונחים כמו 'תיבת נח' ו'תורה בלבד לכל'. על הדרך, הוא יחדש גם לחרדים רבים פרקים בתולדותיו של עולם הישיבות, עם דגש על אם הישיבות וולוז'ין ונסיבות סגירתה.

'חרדיות ישראלית', עם זאת, אינו ספר השקוע בנבכי העבר. הוא משרטט בקפדנות את האופן בו עקרונות חרדיים ותיקים מיתרגמים לכדי פרקטיקות בשטח, עם דגש על מצב לימודי הליבה במגזר, סוגיית

חרדיות ישראלית
ד"ר אהרן איתן
הוצאת מוסד ביאליק
עמ' 320

